

Astronomie před a po příchodu věrozvěstů

seriál

NEBE
nad Valašskem



V roce 863 přicházejí na Moravu bratři Cyril a Metoděj, aby zde šířili křesťanskou věrouku a vzdělanost. O astronomii té doby máme jen kusé zprávy. Tušíme, že staří Slované pozorovali Měsíc, Slunce, z planet to pak byla zejména Venuše a také Jupiter. K poznatkům o úrovni tehdejší astronomie nás přivádějí především archeologické objevy, vypovídající o astronomických orientacích kulturních staveb a pohřebišť.

Astronomii v období přechodu pohanství a křesťanství můžeme charakterizovat tvorbou kalendáře.

Cílem křesťanského kalendáře bylo vyznačení hlavních událostí ze života a působení Ježíše Krista. Středem církevního roku jsou Velikonoce, památka umučení a vzkříšení Krista. Podstat-

né pro sestavení kalendáře se tedy stává určení data tohoto pohyblivého svátku, závislého na prvním jarním úplňku. Sledování měsíčních fází se pravděpodobně dostává i do sféry činnosti mnichů v klášterech, kteří mají velkou zásluhu na rozvoji astronomie před zavedením vysokého školství.



Cyril a Metoděj
1150 let

Je také dosti pravděpodobné, že s prvními křesťanskými misii na Moravu se dostávají na naše území i prvky astronomické orientace křesťanských chrámů, které vyjadřují svůj

vztah ke kosmu pravděpodobnou orientací ke Slunci a Měsíci.

Kostel jako místo křesťanského kultu se tak mohl stát nositelem astronomické informace a vedle svého hlavního poslání pravděpodobně i bodem jakési astronomicko-geodetické sítě, podle které mohlo probíhat v raném středověku vytyčování jednotlivých farností.

Těmto skutečnostem se mimo jiné bude věnovat i přednáška ing. Rostislava Rajchla, ředitele



uherskobrodské hvězdárny, která se uskuteční ve čtvrtek 23. května od 18 hodin v malém sále Domu kultury Vsetín v rámci oslav 1150. výročí slovanských věrozvěstů.

*Ing. Martin Leskovjan,
Hvězdárna Vsetín*

Obr.: Sousoší slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Radhošti, foto: Deník/Michal Burda